

WIELEWAAL
HOOGSTRATEN

HET

BIETJEUTJIE

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN
DE WIELEWAAL - AFDELING "HOOGSTRATEN"

AAN

Leestmans Jef
L. De Koninck 354
2320 Hoogstrate

VERANTW. UITG. & REDAKTIE :

MAGDA VERHOEVEN L. DE KONINCKLAAN 395 HOOGSTRATEN tel. 03/314.37.94
BART VAN DELM KATELIJNESTRAAT 42 HOOGSTRATEN tel. 03/314.52.14

UITGIFTEKANTOOR : HOOGSTRATEN

JAARGANG : 9 NR : 2

AKTIVITEITENKALENDER AKTIVITEITENKALENDER

Vrijdag : 8 juni 1990

NACHTZWALUWENTOCHT

" Den Utrecht "

vertrek: 18.15 u kerk

Hoogstraten

met eigen wagens

Zaterdag: 9 juni 1990

" AMSTERDAMSE WATERLEIDINGSWERKEN "

Bustocht met afd. Turnhout

deelnameprijs: 350 fr : + 21 jaar

300 fr : - 21 jaar

vertrek: 6.45 u kerkplein in Beerse .

verwittigen: zo vlug mogelijk

Gilbert Mols tel. 014/ 41.21.16

JKM

Zondag: 24 juni 1990

INSEKTENTOCHT

Tocht naar "Bels Lijntje"

vertrek: 13.30 u kerk Hoogstraten
met eigen wagens

Zondag: 15 juli 1990

FIETSTOCHT

" Genieten vanop de fiets in de Kempense
natuur"

vertrek 10.00 u kerk Hoogstraten

meebrengen: piknik

Fiets en fietsgerief.

Zaterdag 25 augustus

" BEHEERSWERKEN IN DE KOEBERG "

samenkomst 10.00 u in de Koeberg

einde : rond de middag

graag meebrengen : Schop en riek.

J.M.M.

NATUURFRAGMENTEN.

DE LIBEL.

Als we in de natuur over primitief leven spreken, hebben we het zeker niet over dieren die enkele duizende jaren geleden leefden, maar stappen we wel een paar honderd miljoen jaren in de tijd terug.

De meesten zullen zeker de krokodil kennen of de neushoorn. In deze dieren zijn nog goed voorhistorische kenmerken te zien. Maar of jullie de molukkenkreeft kennen? de nautilus? De latimeria? de ginkgo biloba? de libel? Ja!! de libel kent iedereen. Altans, van de 4 voorgaande zullen jullie er zeker 2 moeten herkennen als je hun afbeelding ziet.

Al deze dieren zijn levende fossielen, d.w.z. dat ze de laatste 50 of 100 miljoen jaren niet meer geëvolueerd zijn en als het ware stil gezet zijn zonder uit te sterven. 150 miljoen jaren geleden vloog onze libel ook rond in de reusachtige oergebieden van moeder aarde. Dat was het Jura tijdvak. Zelfs uit het Carboontijdvak (300 miljoen jaren terug) zijn ons fossielen bekend die qua vorm en bouw praktisch te vergelijken zijn met onze huidige libel. Op zichzelf een heel interessant diertje dus.

Als we de libel wat van dichterbij gaan bekijken, valt ons meteen op dat de 4 grote vleugels steeds gespreid staan. Dit komt omdat ze alleen op en neer kunnen bewogen worden en de voor- en achtervleugel niet met elkaar verbonden zijn zoals bvb. vlinders dat hebben. In regel zijn ze kleurloos en doorzichtig zodat het dichte net van aderen sterk opvalt. Omdat het rovers bij uitstek zijn, beschikken ze over een paar enorme ogen die het grootste deel van de kop in beslag nemen. Zo een samengesteld oog kan uit wel 30.000 facetogen bestaan. De libel kan dan nog op een afstand van 12 meter een bewegende prooi onderscheiden.

In tegenstelling tot de waterjuffer is de libel in haar volwassen stadium niet zo zeer gebonden aan water. Men kan ze dan ook in verschillende gebieden aantreffen, waar ze meestal een eigen jachtterrein hebben waar ze in patrouilleren en dat ze heftig verdedigen tegen indringers.

Voor de voortplanting daarentegen is de libel volkomen aangewezen op dat water. Aan de oever, tegen waterplanten of gewoon in het water worden de eitjes gelegd. De larven die eruit tevoorschijn komen, zijn bijzonder wreedtaardig en behoren samen met de geelgerande watertor tot de grootste rovers van de vijver. Kleine visjes, soortgenoten, maar voornamelijk muggenbroed vallen ten prooi aan de scherpe kaken. Na 2 of 3 jaar is de larve volgroeid en klimt langs een waterplant omhoog om zo haar laatste vervelling te ondergaan. Ze kunnen hun leven nu verder zetten als vliegende rover van vele kleine insecten.

DE KOEKOEK.

De koekoek is een prachtige vogel, ongeveer zo groot als een tortelduif. Hij heeft een kenmerkende vlucht met spitse vleugels die hij snel beweegt. De staart is lang, smal en afgerond met opvallend wit aan het uiteinde. Zijn silhouet doet wel denken aan een torenvalk of een sperwer, al naar gelang we met een mannetje of een vrouwtje te doen hebben.

Het mannetje is blauwgrijs van kleur op de rugzijde, de borst is licht met dwarse, donkere strepen. Het wijfje en de jongen zijn roestbruin. Vroeger heerste er op vele plaatsen het bijgeloof dat de koekoek in de winter een sperwer werd en oin de zomer omgekeerd.

De roep van de koekoek is wel door iedereen gekend. We kunnen die horen van eind april tot eind juli, op alle uren van de dag. Zelfs 's nachts verraden ze soms hun aanwezigheid.

Door het feit dat de koekoek parasiteert op meer dan 30 soorten zangvogeltjes kunnen we hem ook in verschillende biotopen aantreffen. Ook de legperiode is hierdoor over een langere tijd verspreid, nl. van mei tot begin juli. Het wijfje houdt de kleine zangertjes, die volop bezig zijn met de bouw van hun nest, goed in het oog. Is het juiste ogenblik aangebroken dan legt ze haar ei in het nest van de ongewilde, toekomstige pleegouders.

Het ei van de koekoek behoeft slechts 12 dagen bebroed te worden, dat is iets minder dan de eieren van de waardvogels. Het koekoeksjong komt dan eerst uit het ei en 10 uur later begint het dan met zijn eerste levensopdracht: alle eieren, of inmiddels uitgekomen jongen, worden door het koekoeksjong over de rand van het nest gewerkt. Daar het jong dan "alleenheerser" is geworden en de pleegouders er geen graten in zien het van voedsel te voorzien, groeit het heel snel op en al spoedig is heel de nestruimte door het grote lichaam bezet. Later zal hij zelfs op het nest zitten omdat hij zo groot geworden is. Zijn pleegouders zitten zelfs soms op zijn rug om hem te voeden.

Na drie weken verlaat de jonge koekoek het nest en dan wordt hij nog drie weken door de pleegouders gevoed. Soms raken die zo uitgeput dat ze er zelfs van doodgaan.

Omdat de koekoek zulke bijzondere levenswijze heeft is het moeilijk om zijn aantal te bepalen. Toch schijnt hij overal in Europa vrij goed vertegenwoordigd te zijn.

Alhoewel slechts één op de twintig koekoekseieren tot een volwassen vogel leidt, wordt dat feit wel gecompenseerd door zijn lange levensduur.
